

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) Lista kontrolluese

Për

‘Sistemin e Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm (EWAS) për Digën e Perlepnicës’

Përgatitur nga

Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit – (FLOWS)

PËRSHKRIMI I PROJEKTIT DHE I VENDNDODHJES

Fusha	Detajet
Emri i projektit: Nënprojekti:	Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit – (FLOWS) ‘Sistemi i Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm (EWAS) për Digën e Perlepnicës’
Vendi:	Kosovë
Klienti /Entiteti zbatues:	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinorë Kompania Rajonale e Ujësjellësit - KRU Hidromorva
Përgatitur nga:	Ekipi për Çështjet Mjedisore dhe Sociale për Menaxhimin e Projektit FLOWS
Data:	Qershor 2026
Kategoria e Rrezikut M&S	I ulët deri në të moderuar

Hyrje:

Qeveria e Kosovës, përmes Projektit Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit – (FLOWS), i financuar nga Banka Botërore, është duke zbatuar instalimin e Sistemeve të Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm (EWAS) për tri diga në Kosovë: Digën e Batllavës, Perlepnicës dhe Ujmanit. EWAS përfshin furnizimin dhe instalimin e pajisjeve të paralajmërimit dhe monitorimit, integrimin me sistemet e komunikimit dhe kontrollit, trajnimin e personelit përgjegjës dhe institucioneve të reagimit emergjent, si dhe mbështetjen për mirëmbajtjen e sistemeve. Ky sistem është projektuar për të përmirësuar sigurinë e digave, për të forcuar kapacitetet e reagimit emergjent dhe për të rritur mbrojtjen e komuniteteve në rrjedhën e poshtme, infrastrukturës dhe mjedisit nga rreziqet e mundshme të përmbytjeve.

Kjo Listë Kontrolluese e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP kontrolluese) është përgatitur për Sistemin e Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm (EWAS) të Digës së Perlepnicës.

Vendndodhja e Projektit:

Vendndodhja kryesore e instalimit është Diga e Perlepnicës, Kosovë. Rrjeti i alarmimit akustik mbulon korridorin e rrezikut nga përmbytjet në rrjedhën e poshtme, i cili shtrihet përafërsisht 23 km nga shputa e digës deri në kufirin me Serbinë, Me një sipërfaqe të vlerësuar të prekur prej rreth 8 km². Zona e banuar më e prekur, e cila kërkon mbulim me paralajmërim akustik, shtrihet deri në afërsisht 12 km në rrjedhën e poshtme të digës. Korridori në rrjedhën e poshtme përfshin fshatra, prona dhe

shtëpi, rrugë duke përfshirë M25-3, R123, R214 dhe rrugë dytësore/terciare, aktivitete industriale dhe zona të kultivuara."

Sistemi i propozuar EWAS përfshin 10 vendndodhje të sirenave elektronike, të identifikuara gjatë fazës së projektimit të sistemit. Vendndodhjet e tyre, koordinatat dhe mbulimi i përafërt i zërit paraqiten më poshtë.

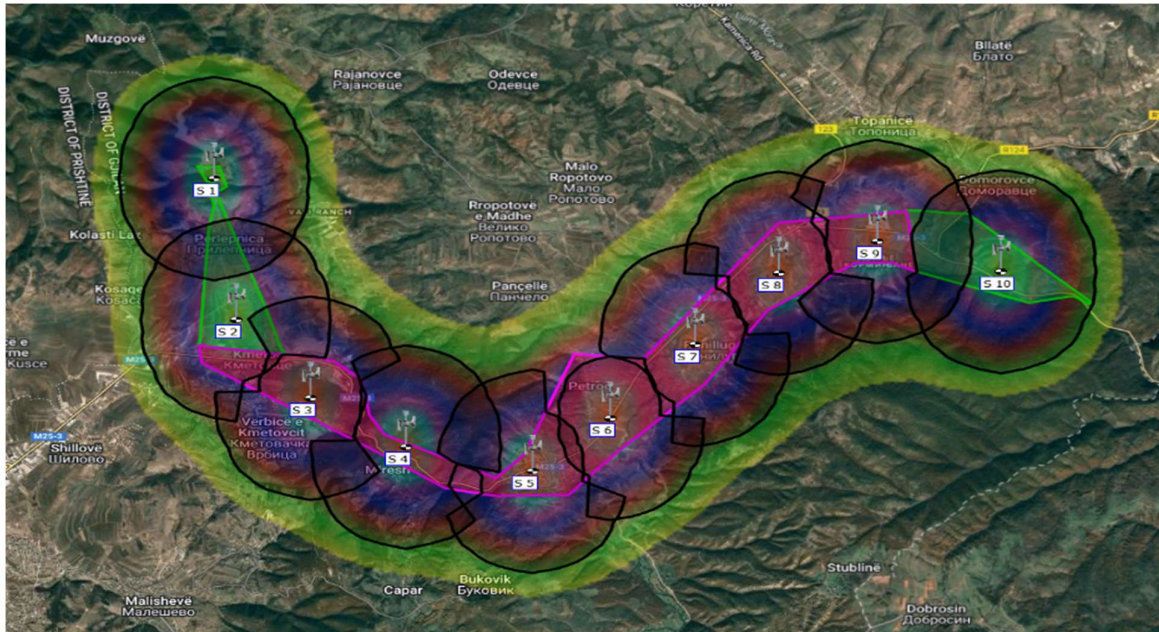


Fig.1 – Diga e Perlepnicës – Vendndodhja e sirenave të alarmit dhe shpërndarja e mbulimit të tyre akustik
Burimi: Raporti i Projektimit të Sistemit të Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm (EWAS) për Digën e Batllavës, [Studio Pietrangel], tetor 2025.

#	Lartësia	Gjatësia
1.	42° 31' 13"	21° 31' 2"
2.	42° 30' 18"	21° 38' 46"
3.	42° 29' 50"	21° 31' 15"
4.	42° 29' 4"	21° 31' 59"
5.	42° 28' 35"	21° 32' 55"
6.	42° 28' 21"	21° 34' 10"
7.	42° 28' 52"	21° 34' 55"
8.	42° 29' 35"	21° 35' 46"
9.	42° 30' 17"	21° 36' 35"
10	42° 30' 36"	21° 37' 33"

Sistemi i Propozuar për Alarmim dhe Paralajmërim të Hershëm (EWAS):

Sistemi EWAS përbëhet nga një rrjet sensorësh monitorimi, sirenash elektronike, pajisjeve të komunikimit dhe një sistemi qendror të komandimit dhe kontrollit. Sistemi është projektuar për të mbështetur monitorimin e sigorisë së digës dhe për të siguruar paralajmërimë në kohë dhe shpërndarjen e alarmeve për komunitetet në rrjedhën e poshtme në rast të kushteve emergjente. Funksionimi i sistemit, aktivizimi i alarmit dhe komunikimi emergjent do të zbatohen në përputhje me procedurat operative të përcaktuara dhe me Planin e Përgatitjes për Emergjencë (PPE) në fuqi për Digën e Përlepnicës.

Komponentët kryesorë të sistemit EWAS janë: Sensori i nivelit të ujit dhe sistemi SCADA; Njësia Qendrore e Kontrollit; Sirenat akustike.

Përshkrimi Teknik i Punimeve

Projekti përfshin furnizimin, instalimin dhe vënien në funksion të një Sistemi të Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm në kohë reale, i cili përbëhet nga:

- 5 sensorë radari për matjen e nivelit të ujit, të integruar me sistemin SCADA;
- 10 sirena elektronike me fuqi 300 W;
- Sirenë e madhe 20 njësish me drejtuesit përkatës;
- komplete montimi, shtylla/kabinete, sistem tokëzimi dhe kabllim;
- lidhje të furnizimit elektrik 230 VAC me bateri rezervë që sigurojnë të paktën 72 orë autonomi për sirenat;
- komunikim primar përmes GSM/GPRS dhe sistem rezervë me radio TETRA/digjitalë;
- Njësi Qendrore të Kontrollit (CCU), softuer për paralajmërim, softuer monitorimi, monitorim të bazuar në GIS, server për njoftime dhe pajisje për qendrën e monitorimit;
- pajisje për siguri kibernetike;
- vënie në funksion (komisionim), mirëmbajtje parandaluese, trajnim të operatorëve dhe organizim të testimeve të sistemit të alarmimit publik

PJESA 2 -KORNIZA RREGULLATORE DHE KONSIDERATAT KRYESORE M&S

Korniza Rregullatore dhe Institucionale:

- Korniza Mjedisore dhe Sociale e Bankës Botërore (ESF), përfshirë ESS1, ESS2, ESS3, ESS4 dhe ESS10, me kërkesat për sigurinë e digave të trajtuara sipas ESS4–Shtojca 1;
- Direktiva e BE-së 2007/60/EC për menaxhimin e rrezikut nga përmytjet;
- ISO 22328-2:2024 për menaxhimin e emergjencave dhe paralajmërimin publik;
- ISO 9613-1 për supozimet e përhapjes akustike;
- Standardet EN 54-16 dhe ISO 7240 për sistemet e alarmit me zë dhe sistemet e zbulimit/alarmit të zjarrit, kur janë të aplikueshme;
- Deklarata Botërore e ICOLD për Sigurinë e Digave; dhe
- Legjislacioni dhe kërkesat e aplikueshme të Republikës së Kosovës lidhur me mbrojtjen e mjedisit, shëndetin dhe sigurinë në punë, ndërtimin, menaxhimin e mbetjeve, instalimet elektrike dhe sigurinë, komunikimet elektronike, licencimin e frekuencave radio dhe sistemet e emergjencës publike.

Rreziqet e mundshme

Rreziqet kryesore lidhen kryesisht me komunikimin efektiv të sinjaleve të paralajmërimit, kuptimin e publikut për veprimet që duhet të ndërmerren, shmangien e panikut gjatë testeve të sirenavë ose ushtrimeve emergjente, qasjen e grupeve të cënueshme në informacionin e paralajmërimit, alarmet e rreme, si dhe kapacitetin e institucioneve dhe komuniteteve për të reaguar në mënyrë efektive gjatë situatave emergjente.

Efektiviteti i sistemit EWAS varet nga komunikimi në kohë, ndërgjegjësimi i publikut dhe kuptimi i komunitetit për sinjalet e paralajmërimit dhe veprimet e pritshme të reagimit. Këto rreziqe do të menaxhohen përmes aktiviteteve të ndërgjegjësimit dhe përgatitjes së publikut, mekanizmave efektivë të komunikimit, testeve dhe ushtrimeve të rregullta emergjente, si dhe koordinimit ndërmjet institucioneve përgjegjëse.

EWAS dhe Planet e Përgatitjes për Emergjencë (PPE)

EWAS do të zbatohet si një komponent operativ i Planit të Përgatitjes për Emergjencë (PPE) të aplikueshëm për Digën e Përlepnicës.

Aktivizimi i alarmit, procedurat e komunikimit, koordinimi institucional, ndërgjegjësimi i publikut, ushtrimet dhe masat e reagimit të komunitetit do të jenë të harmonizuara me PPE-në e Përlepnicës dhe do të koordinohen me KRU Hidromorava, komunat përkatëse, Agjencinë e Menaxhimit të Emergjencave, Policinë e Kosovës dhe aktorë të tjerë të emergjencës.

Sistemi do të mundësojë komunikim dhe koordinim ndërmjet palëve të interesit në nivel kombëtar dhe lokal, në mbështetje të reagimit efektiv ndaj emergjencave, testeve periodike, ushtrimeve dhe aktiviteteve të përbashkëta të trajnimit.

Qasja në Tokë dhe Shpronësimi i Tokës

Pajisjet EWAS, në masën e mundshme, do të instalohen në tokë publike ekzistuese, pronë të operatorit të digës, tokë komunale, korridore të shërbimeve publike, rrugë, stacione policore, shkolla ose lokacione të tjera të qasshme publikisht.

Nuk parashikohet zhvendosje fizike apo shpronësim i përhershëm i tokës. Para instalimit, kontraktori dhe operatori i digës do të verifikojnë pronësinë/statusin e secilit lokacion të sirenavë dhe sensorëve. Në rastet kur kërkohet qasje e përkohshme në tokë private, ajo do të sigurohet përmes marrëveshjes së dokumentuar, pëlqimit vullnetar ose lejes përkatëse. . Çdo ndikim i paparashikuar në tokë do të menaxhohet në përputhje me Kornizën e FLOWS për Politikën e Zhvendosjes.

Ndërtimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi

Trajnimi do t'i ofrohet personelit të digës të KRU Hidromorava, Agjencisë së Menaxhimit të Emergjencave, Policisë së Kosovës, shërbimeve komunale të emergjencës (të Gjilanit dhe Ranillugu) dhe palëve të tjera të reagimit emergjent të Forcës së Sigurisë së Kosovës.

Aktivitetet e trajnimit do të mbulojnë funksionimin e sistemit, procedurat e aktivizimit të alarmit, komunikimin emergjent, marrëveshjet e koordinimit dhe veprimet e reagimit në emergjencë.

Ndërgjegjësimi dhe trajnimi i duhur i popullatës në rrezik është thelbësor për sigurinë e tyre: vetëm duke i njohur sinjalet dhe veprimet që duhet të ndërmerren, ata do të jenë në gjendje të reagojnë në mënyrë të shpejtë dhe të përshtatshme, duke minimizuar rreziqet dhe pasojat.

Angazhimi i palëve të interesit

Aktivitetet e angazhimit të palëve të interesit do të zbatohen në përputhje me Kornizën e Angazhimit të Palëve të Interesit (KAP) të FLOWS dhe me aranzhimet përkatëse të angazhimit në nivel projekti.

Aktivitetet e angazhimit do të përfshijnë komunat, komunitetet në rrjedhën e poshtme, grupet e cënueshme, shkollat, institucionet shëndetësore, bizneset lokale, operatorët e transportit dhe palë të tjera relevante të interesit.

Para vënies në funksion, komunitetet e prekura do të informohen për kuptimin e sinjaleve të alarmit, veprimet e pritshme të reagimit, oraret e testeve, ushtrimet emergjente, mekanizmat e disponueshëm të ankesave dhe aranzhimet e komunikimit emergjent.

Aktivitetet e ndërgjegjësimit publik, njoftimet paraprake për testimet e sirenavë dhe ushtrimet emergjente do të zhvillohen gjatë gjithë fazës së zbatimit dhe operimit të projektit. Materialet informuese dhe ndërgjegjësuere do të ofrohen në gjuhët lokale dhe, kur është e mundur, në formate të qasshme për grupet e cënueshme.

Regjistrat e aktiviteteve të angazhimit të palëve të interesit, konsultimeve, njoftimeve, sesioneve të trajnimit dhe ushtrimeve emergjente do të mbahen dhe dokumentohen në përputhje me kërkesat e ESS10.

PJESA 3 — LISTA E VLERËSIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL

#	Aktiviteti / Çështja e mundshme	Po	Jo	Ndoshta
1	A do të përfshijnë punimet gërmime ose ndërhyrje në tokë (p.sh. themele për shtylla, hapje kanalesh për kablo)?	✓		
2	A do të gjenerojnë punimet pluhur ose emetime ajri gjatë instalimit?	✓		
3	A do të gjenerojnë punimet zhurmë ose dridhje gjatë ndërtimit?	✓		
4	A do të gjenerojnë punimet mbetje ndërtimi/instalimi (paketime, mbetje metali, kablo)?	✓		
5	A do të ndikojnë punimet në drenazhimin, trupat ujorë ose rrjedhën e ujit në rrjedhën e poshtme?			✓
6	A do të përdoren ose gjenerohen materiale të rrezikshme (bateri, lubrifikantë, mbetje elektronike)?	✓		
7	A do të ndikojnë punimet në vegjetacion, pemë ose habitate natyrore pranë digës apo lokacioneve të sirenavë?			✓
8	A do të ndikojnë punimet në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit (testimi i sirenavë, kufizimet e qasjes)?	✓		
9	A do të ekspozohen punëtorët ndaj rreziqeve të shëndetit dhe sigurisë në punë?	✓		
10	A do të kërkohet qasje e përkohshme në tokë publike ose private për instalim, mirëmbajtje ose testim?			✓
11	A do të kërkohen masa për menaxhimin e punëtorëve, përfshirë mekanizëm ankese dhe Kod Sjelljeje?	✓		
12	A do të kërkojë projekti ndërgjegjësim publik, protokolle komunikimi dhe mekanizma ankese?	✓		
13	A ka nevojë për masa për parandalimin e shfrytëzimit dhe abuzimit seksual dhe ngacmimit (SHAS/N) dhe raportim konfidencial?	✓		

PJESA 4 — PLANI I ZBUTJES SË NDIKIMEVE MJEDISORE DHE SOCIALE

#	Ndikimi mjedisor / social	Masa zbutëse	Indikatori i Monitorimit	Kohëzgjatja	Pala Përgjegjëse	Kostoja e parashikuar
1	Shkelje/gërmim i tokës (themele shtyllash, hapje kanalesh për kablllo)	- Minimizoni gjurmën e gërmimit; - hidhni materialin e gërmuar në vendet e miratuara; - rivendosni tokën e shqetësuar pas përfundimit; - Shmangni punimet gjatë reshjeve të dendura për të parandaluar erozionin.	- Regjistrat e inspektimit të vendit; - dokumentacion fotografik para/pas	Gjatë punimeve ndërtimore	Kontraktori	Përfshirë në kontratë
2	Emetimet e pluhurit dhe ajrit, veçanërisht nëse janë pranë receptorëve të ndjeshëm (shkolla, spitale, etj.)	- Spërkatje me ujë aty ku pluhuri është i dukshëm; - mbuloni materialet e lirshme gjatë transportit; - sigurohuni që automjetet e ndërtimit të mirëmbahen dhe të jenë në përputhje me emetimet.	- Kontroll vizual i pluhurit; - të dhënat e mirëmbajtjes së automjeteve ;	Gjatë punimeve ndërtimore	Kontraktori	Përfshirë në kontratë
3	Zhurma dhe dridhjet, përfshirë ato nga testimi i sirenës	- Kufizoni punimet me zhurmë në orët e ditës (07:00–18:00); - përdorni pajisje të mirëmbajtura, përdorni pajisje me zhurmë të ulët aty ku është e mundur; - njoftoni komunitetet të paktën 48 orë para testeve të sirenave zanore; - jepini përparësi testeve të përditshme të heshtura.	- Pajtueshmëria me orarin e punës; - të dhënat e njoftimit të testimit; - leximet e nivelit të zhurmës aty ku është e mundur; - regjistri i ankesave	Gjatë punimeve ndërtimore dhe operacioneve	Kontraktori / KRU Hidromorava	Përfshirë në kontratë
4	Mbetjet nga aktivitetet e ndërtimit dhe instalimit	- Ndani mbeturinat në burim (metali, plastika, paketimi, mbetjet e kablllove, komponentët elektronikë dhe mbeturinat e përgjithshme); - të gjitha materialet e riciklueshme duhet të transferohen në objekte të autorizuar riciklimi ose pika grumbullimi;	- Regjistrat e mbeturinave; - inspektime të pastërtisë së vendit - faturat e asgjësimit	Gjatë punimeve ndërtimore	Kontraktori / KRU Hidromorava	Përfshirë në kontratë

		- të mbajë një regjistër për asgjësimin e mbeturinave; - nuk lejohet hedhja e mbeturinave në fusha, brigje lumenjsh ose vendbanime.				
5	Trupi ujqor / kullimi dhe ndikimet e erozionit	- Shmangni punimet direkt në ose ngjitur me kanalet e ujit pa kontrolle të erozionit; - përdorni gardhe balte dhe kurthe sedimentesh pranë digës dhe vendndodhjeve të sensorëve në rrjedhën e poshtme; - monitoroni cilësinë e ujit në rrjedhën e poshtme në pikat kyçe nëse punimet bëhen pranë rrjedhës së ujit. - rivendosja e kullimit pas punimeve; - Inspektoni vendet pas reshjeve të dendura. - Mbajini karburantet, vajrat, çimenton dhe mbeturinat larg ujit.	- Inspektim vizual i kullimit; - kontrolle të paprekura të llumit/erozionit; asnjë shtëllungë sedimentesh ose mbeturina të dukshme pranë ujit	Gjatë punimeve ndërtimore	Kontraktori / KRU Hidromorava	Përfshirë në kontratë
6	Materiale të rrezikshme (lubrifikantë, mbeturina elektronike dhe rrezik derdhjeje)	- Ruani lubrifikantët në enë të mbyllura dhe të etiketuara me përmbajtje dytësore; - zhvilloni një procedurë reagimi ndaj derdhjeve; mbani komplete për derdhjet në vend; trajtoni punëtorët për reagimin ndaj derdhjeve; - mblidhni veçmas komponentët elektronikë të përdorur dhe transferojini ato te trajtuesit e çertifikuar të mbeturinave;	- Mbeturinat e rrezikshme regjistri i asgjësimit;	Gjatë instalimit dhe mirëmbajtjes	Kontraktori / KRU Hidromorava	Do të buxhetohet nga KRU Hidromorava
7	Bimësi, tokë e kultivuar dhe biodiversiteti	- Vendosni shtylla për të shmangur prerjen e panevojshme të pemëve dhe minimizoni shqetësimin në tokën e kultivuar; - merrni leje për tokën/hyrjen aty ku kërkohet; krasitni bimësinë në vend që ta hiqni, aty ku është e mundur;	- Regjistri i pastrimit të bimësisë; - dokumentacioni fotografik i restaurimit	Gjatë dhe pas punimeve ndërtimore	Kontraktori	Përfshirë në kontratë

		- rivendosja e zonave të shqetësuara; - parandalojnë hedhjen e mbeturinave në habitatet natyrore.				
8	Shëndeti dhe siguria e komunitetit në trafik/qasje dhe besim në alarmin publik	- Përgatitja dhe zbatimi i një plani për shëndetin dhe sigurinë e komunitetit për punimet pranë rrugëve, shkollave, vendbanimeve, ndërtesave publike dhe korridoreve të transportit; - përdorni barriera, sinjalistikë dhe qasje të kontrolluar rreth gërmimeve dhe punimeve të instalimit të shtyllave; - të lëshojnë njoftime publike paraprake (minimum 48 orë) para testeve të sirenave zanore përmes kanaleve komunale, mediave sociale, faqeve të internetit, njoftimeve lokale dhe kanaleve të tjera të komunikimit; - koordinoni testimin e sirenave dhe ushtrimet e emergjencës me Policinë e Kosovës, komunat, Agjencinë e Menaxhimit të Emergjencave, shkollat, institucionet shëndetësore dhe institucionet e emergjencës; - sigurohuni që protokollet e aktivizimit të sirenave të dallojnë qartë alarmet e testimit nga alarmet reale të emergjencës; - të zhvillojë fushata ndërgjegjësimi në lidhje me kuptimet e alarmit, veprimet e pritura të reagimit, sjelljen e evakuimit dhe kanalet e kontaktit në raste urgjente; - të ofrojnë materiale ndërgjegjësimi në gjuhët shqipe dhe serbe dhe, kur është e mundur, në formate të qasshme të përshtatshme për grupet e cënueshme;	- Regjistrat e njoftimeve; - regjistri i ankesave; - asnjë test i paparalajmëruar - të dhënat e pjesëmarrjes në ushtrime; - të dhënat e aktiviteteve të ndërgjegjësimit	Para testimit, gjatë punimeve dhe funksionimit	KRU Hidromorava / Kontraktori / Agjencia e Menaxhimit të Emergjencave	Përfshirë në kontratë

		- të sigurohet që aktivitetet e ndërgjegjësimit dhe ushtrimet e emergjencës të përfshijnë gratë, personat e moshuar, personat me aftësi të kufizuara dhe grupe të tjera të cenueshme; - mirëmbani dhe funksionalizoni mekanizmin ekzistues të ankesave FLOWS për shqetësimet që lidhen me EWAS, duke përfshirë alarmet e rreme, shqetësimet, dështimet e komunikimit, problemet e qasjes dhe ankesat për testime;				
9	Shëndeti dhe siguria në punë (SHSP)	- Pajisni të gjithë punëtorët me PPE të përshtatshme (helmata, doreza, këpucë sigurie, jelekë me dukshmëri të lartë dhe pajisje kundër rënies për punime me shtylla/antena, etj.); - kryeni një prezantim të sigurisë para fillimit të punimeve; - zbatoni procedurat e ngritjes së sigurt dhe izolimit elektrik; - mbani një çantë të ndihmës së shpejtë në vend; - të përcaktojë procedurën e reagimit ndaj emergjencave për aksidentet; - sigurohuni që instalimet elektrike dhe lidhjet e energjisë të kryhen nga personel i kualifikuar dhe në përputhje me kërkesat përkatëse të sigurisë elektrike. - inspektoni sistemet e tokëzimit, lidhjet elektrike dhe instalimet e baterive rezervë përpara se t'i vini në punë. - në përputhje me legjislacionin e Kosovës për shëndetin dhe sigurinë në punë dhe standardin ESS2 të Bankës Botërore. - siguroni trajtim të drejtë, mos diskriminim, ndalim të punës së fëmijëve dhe punës së detyruar;	- Regjistri i incidenteve/aksidenteve; - Të dhënat e inspektimit të PPE-së; - pjesëmarrje në induksionin e sigurisë - kit i ndihmës së shpejtë në vend	Para dhe gjatë punimeve	Kontraktori	Për t'u buxhetuar

		- një mekanizëm ankesash për punëtorët duhet të jetë i disponueshëm për të gjithë punëtorët e projektit; - punëtorët duhet të informohen rreth mekanizmit të ankesave të punëtorëve gjatë prezantimit në punë.				
10	Angazhimi i palëve të interesit, trajnimi, ushtrimet dhe menaxhimi i ankesave	- Zbatoni aktivitete të angazhimit të palëve të interesuara për komunitetet e rrjedhës së poshtme dhe institucionet përkatëse në përputhje me ESS10 dhe FLOWS SEF/SEP; - të zbatojë angazhimin e palëve të interesuara për komunitetet në rrezik dhe agjencitë përkatëse; - të mbajë një listë të palëve të interesuara për komunitetet, institucionet dhe receptorët përkatës në rrjedhën e poshtme; - trajnime për operatorët dhe reagimin ndaj emergjencave; - të kryejë aktivitete ndërgjegjësimi publik para vënies në punë dhe para testeve të sirenave zanore; - të ofrojë informacion në gjuhët lokale dhe në formate të qasshme kur është e nevojshme; - shpjegoni kuptimet e alarmeve, veprimet e pritura, oraret e testimit, ushtrimet dhe kanalet e ankesave; - të mbajë të dhëna për konsultimet, njoftimet, pjesëmarrjen, reagimet dhe veprimet korrigjuese; - të operojë procesin e ankesave të nënprojektit përmes Mekanizmit të Ankesave të Projektit FLOWS;	- Pjesëmarrja në trajnim; - raportet e ushtrimeve; - procesverbali i konsultimit; - regjistri i ankesave	Para vënies në punë dhe gjatë gjithë funksionimit	KRU Hidromorava / Agjencia e Menaxhimit të Emergjencave / Kontraktori	Për t'u buxhetuar

		- lejojnë ankesa anonime dhe raportim konfidencial të VSM/SH; - regjistroni dhe përgjigjeni ndaj ankesave që lidhen me EWAS, duke përfshirë alarme të rreme, shqetësime, kufizime të qasjes, dështime të komunikimit dhe shqetësime në lidhje me qasjen; - gjurmimi i ankesave dhe veprimeve korigjuese; - konsultime dokumentesh për ESS10.				
11	Parandalimi dhe Reagimi SHAS/N	- Kontraktori duhet të miratojë dhe zbatojë një Kod Sjelljeje që trajton VSM/SH; - të gjithë punëtorët duhet të marrin ndërgjegjësim për VSM/SH si pjesë e trajnimit fillestar; - raportimi konfidencial i VSM/SH do të jetë i disponueshëm përmes GRM-së së Projektit; - ankesat SEA/SH do të trajtohen në mënyrë konfidenciale, të përqendruara te të mbijetuarit dhe pa kërkuar zbulimin e të dhënave personale në raportet e monitorimit.	- Formularë të nënshkruar të Kodit të Sjelljes; - të dhënat e trajnimit të punëtorëve; - materiale ndërgjegjësimi; - kanali konfidencial i ankesave u konfirmua.	Para mobilizimit dhe gjatë gjithë zbatimit.	Kontraktori / operatori i digës / EMP	Përfshirë në kontratë
12	Lejet, miratimet dhe përputhshmëria rregullatore	- Merrni të gjitha miratimet/lejet përkatëse (ndërtim, elektrik, mjedisor, qasje në tokë, radio frekuencë/telekomunikacion, etj.) dhe marrëveshjet e qasjes në tokë para punimeve të instalimit dhe vënies në punë.	- Kopje të lejeve/miratimeve/ autorizimet në dosje	Para instalimit dhe vënies në punë	Kontraktori / KRU Hidromorava	Përfshirë në kontratë

PJESA 5 — PLANI I MONITORIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL

Çfarë monitorohet	Vendndodhja	Metoda / Indikator	Frekuenca	Përgjegjës
Çrregullimi dhe restaurimi i tokës	Të gjitha vendet e instalimit të shtyllave të sirenave dhe kablllove	Inspektim i vendit, foto dokumentacion	Javore gjatë punimeve	Kontraktor Inxhinier Mbikëqyrës i Vendndodhjes KRU Hidromorava, EMP
Pluhuri dhe cilësia e ajrit	Zonat aktive të punës dhe rrugët e transportit	Vlerësim vizual, regjistër ankesash	Çdo ditë	Kontraktor Inxhinieri Mbikëqyrës i Vendndodhjes KRU Hidromorava, EMP
Nivelet e zhurmës gjatë punimeve dhe testimet e sirenave	Vendet e punës dhe komunitetet në rrjedhën e poshtme	Lexime në decibel (kur është e mundur), regjistër ankesash	Javore gjatë punimeve dhe Gjatë testimit	Kontraktori, Mbikëqyrësi / KRU Hidromorava, EMP
Pajtueshmëria me menaxhimin e mbeturinave	Të gjitha vendet	Manifeste mbeturinash, inspektim në vend	Javore	Kontraktori, Mbikëqyrësi, KRU Hidromorava, EMP
Cilësia e ujit/kullimit	Sensori i rrjedhës së poshtme vendndodhjet	Inspektim vizual, kontrolle të rrethojës me baltë	Javore	Kontraktori, Mbikëqyrësi, KRU Hidromorava, EMP
Asgjësimi i mbetjeve të rrezikshme	Pikat e magazinimit dhe asgjësimit	Certifikata asgjësimi, regjistër derdhjesh	Për cikël mirëmbajtjeje	Kontraktor, Mbikëqyrës, KRU Hidromorava, EMP
Pajtueshmëria me SHSP-në	Të gjitha vendet e punës	Regjistri i incidenteve, kontrollet e PPE-së, të dhënat e induksionit	Mujore	Kontraktor Mbikëqyrës, Zyrtar i Shëndetit dhe Sigurisë,
SHAS/N	Vendet e punës dhe komuniteti	Regjistri i ankesave, të dhënat e trajnimit	Mujore	Kontraktori, Mbikëqyrësi EMP
Ndërgjegjësimi dhe ushtrimet e komunitetit	Fshatrat në rrjedhën e poshtme (korridori përgjatë 122 km)	Regjistrat e pjesëmarrjes, anketat e reagimeve, materialet e ndërgjegjësimit, regjistrat e angazhimit të palëve të interesit, numri i ushtrimeve të kryera,	Vjetore	KRU Hidromorava / Agjencia e Menaxhimit të Emergjencave

		regjistrat e ankesave që lidhen me komunikimin dhe testimin e EWAS.		
Ankesat që lidhen me EWAS dhe efektiviteti i komunikimit	Komunitetet e rrjedhës së poshtme dhe palët e interesit , të prekura	Regjistri i ankesave, të dhënat e përgjigjeve, reagimet e palëve të interesit, të dhënat e alarmeve të rreme, të dhënat e pjesëmarrjes në ndërgjegjësim	Çdo tremujor dhe pas testeve/ushtrimeve të mëdha	KRU Hidromorava / EMP
Përputhshmëria me antenë/EMI	Pikat e instalimit të antenës	Dokumentet e licencimit, rezultatet e testimit	Pasi të jetë vënë në punë	Ekipi Teknik i KRU Hidromorava
Angazhimi i palëve të interesit dhe shpalosja	Komunitetet dhe komunat e rrjedhës së poshtme	Të dhënat e konsultimeve, provat e deklarimit, njoftimet, fletët e pjesëmarrjes, formularët e reagimeve	Para vënies në punë, para testeve zanore dhe tremujor gjatë zbatimit	Operatori i digës / EMP/ Kontraktori
Menaxhimi i ankesave të lidhura me EWAS	Zona e projektit	Regjistri i ankesave, opsioni i ankesave anonime, të dhënat e përgjigjeve, veprimet korrigjuese	Mujore	EMP / Operatori i digës
Pajtueshmëria me menaxhimin e punës	Vendet e punës	Të dhënat e pajtueshmërisë me LMP-në, të dhënat e MZA-së së punëtorëve, të dhënat e hyrjes në punë, ankesat e punëtorëve	Mujore	Kontraktori/EMP
Parandalimi i SHAS/N dhe raportimi konfidencial	Vendet e punës dhe komunitetet	Kodet e Sjelljes të nënshkruara, të dhënat e trajnimit, materialet ndërgjegjësuëse, konfirmimi i kanalit konfidencial të raportimit	Mujore	Kontraktori/EMP

PJESA 6 – PËRGJEGJËSITË INSTITUCIONALE

Institucioni	Përgjegjësia
KRU Hidromorava	Zbatimi dhe mbikëqyrja e përgjithshme e masave mjedisore dhe sociale
Autoritetet Komunale / Agjencitë Emergjente	Koordinimi gjatë testimeve dhe aktiviteteve të gatishmërisë emergjente
KRU Hidromorava / Operatori i Digës	Organizimi i operacioneve të testimit të alarmit
KRU Hidromorava / prodhuesi, kompania e kontraktuar dhe autoriteti kontraktues	Operimi dhe mirëmbajtja teknike
KRU Hidromorava, komunat dhe Agjencia për Menaxhimin e Emergjencave	Komunikimi publik para testimeve dhe ushtrimeve simuluese
Agjencia për Menaxhimin e Emergjencave	Koordinimi i emergjencave
Policia e Kosovës	Mbështetja nga policia/siguria
KRU Hidromorava komunat dhe EMP	Ndërgjegjësimi i komunitetit
EMP dhe KRU Hidromorava	Mekanizmi i ankesave për EWAS
Kontraktori	Zbatimi i masave zbutëse dhe i masave për SHSP
Kontraktori	Mekanizmi i ankesave për punëtorët
Kontraktori	SHAS/N Kodi i Sjelljes dhe trajnimi i punëtorëve
Specialisti i EMP për çështje Mjedisore dhe Sociale	Monitorimi i zbatimit të Listës Kontrolluese të ESMP-së

PJESA 7 – KONSULTIMI PUBLIK DHE SHPALOSJA E INFORMACIONIT

Kjo Listë Kontrolluese e ESMP-së do të publikohet në përputhje me kërkesat e ESS10 dhe do të vihet në dispozicion të publikut përmes faqeve zyrtare të FLOWS dhe KRU Hidromorava.

Informacioni mbi aktivitetet e propozuara të EWAS-it, përfshirë punimet e instalimit, aktivitetet e planifikuara të testimit, sinjalet e alarmit, masat e gatishmërisë për emergjencë dhe mekanizmat e ankesave, do t'u komunikohet palëve të interesuara përkatëse dhe komuniteteve në rrjedhën e poshtme përmes kanaleve të përshtatshme të komunikimit.

Komentet dhe sugjerimet e marra gjatë aktiviteteve të konsultimit dhe publikimit të informacionit do të dokumentohen dhe do të merren parasysh, sipas rastit. Evidencat e aktiviteteve të publikimit dhe konsultimit do të ruhen nga KRU Hidromorava dhe Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP)

PJESA 8 – MEKANIZMI PËR ZGJIDHJEN E ANKESAVE (MZA)

Mekanizmi i ankesave për EWAS-in do të funksionojë si pjesë e sistemit të përgjithshëm të Mekanizmit për Zgjidhjen e Ankesave të Projektit FLOWS. Komunitetet dhe palët e interesit, të prekura mund të paraqesin shqetësime ose ankesa që lidhen me ndikimet nga punimet e ndërtimit, testimin e sirenave, alarmet e rreme, dështimet në komunikim, qasjen në informacionet e paralajmërimit, çështjet e punësimit ose shqetësimet që lidhen me SHAS/N, përmes kanaleve të disponueshme të MZA-së të projektit.

- Formulari për ankesa, online: <https://flows-ks.info/forma-e-ankeses/>
- Nr. i telefonit: +383 48 600 883;

- E-mail complaints@flows-ks.info;
- Dorëzimi i ankesave me shkrim te EMP (Hajdar Dushi, 1-B Nr.7, 10000 Prishtina);
- Komunikim i drejtpërdrejtë gjatë vizitave në terren dhe takimeve me palët e interesit.

Të gjitha ankesat do të regjistrohen, shqyrtohen dhe trajtohen nga EMP në koordinim me KRU Hidromorava, Kontraktorin dhe institucionet e tjera përkatëse, sipas nevojës. Kanale konfidenciale do të jenë të disponueshme për ankesat e ndjeshme, përfshirë ato që lidhen me ankesat për SHAS/N.

EMP-ja do të mbajë evidencë të ankesave, do të monitorojë procesin e zgjidhjes së tyre dhe do të sigurojë që ato të trajtohen në kohë dhe në mënyrë të duhur.

Kontraktori do të krijojë dhe mirëmbajë një Mekanizëm të veçantë të Ankesave për Punëtorët, në përputhje me Procedurat e Menaxhimit të Punës (PMP) të Projektit dhe kërkesat e ESS2.

LIST OF ABBREVIATIONS

NQK	Njësia Qendrore e Kontrollit
EMI	Interferenca Elektromagnetike
EN	Standardi Evropian
PGE	Plani i Gatishmërisë për Emergjencë
KMS	Korniza Mjedisore dhe Sociale
PMMS	Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social
SMS	Standardi Mjedisor dhe Social
BE	Bashkimi Evropian
SPAH	Sistemi i Alarmimit dhe Paralajmërimit të Hershëm
M&S	Mjedisore dhe Sociale
FLAWS	Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit
GIS	Sistemi i Informacionit Gjeografik
GPRS	Shërbimi i Përgjithshëm i Radio-Pakove
MZA	Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave
GSM	Sistemi Global për Komunikime Mobile
SHSM	Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi
ICOLD	Komisioni Ndërkombëtar për Digat e Mëdha
ISO	Organizata Ndërkombëtare për Standardizim
KRU	Kompania Rajonale e Ujësjellësit
PMP	Procedurat e Menaxhimit të Punës
SHSP	Shëndeti dhe Siguria në Punë
EMP	Ekipi i Menaxhimit të Projektit
PPM	Pajisje Personale Mbrojtëse
RF	Radio Frekuenca
SCADA	Kontrolli Mbikëqyrës dhe Mbledhja e të Dhënave
SHAS/N	Shfrytëzimi dhe Abuzimi Seksual / Ngacimi Seksual
KAPI	Korniza e Angazhimit të Palëve të Interesit
PAPI	Plani i Angazhimit të Palëve të Interesit
TETRA	Radio Komunikimi Dixhital
VAC	Volt me Rrymë Alternative
BB	Banka Botërore